

Số: 89/TB-VC1-V1

Hà Nội, ngày 26 tháng 9 năm 2019

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM

Thông qua công tác kháng nghị giám đốc thẩm đối với vụ án hình sự Bàn Thị Hoa bị Tòa án nhân dân tỉnh Sơn La xét xử về tội Mua bán trái phép chất ma túy tại Bản án số 36/2018/HSST ngày 09/01/2018.

Vụ án đã qua nhiều cấp xét xử nhưng do vi phạm trong giai đoạn điều tra, truy tố, xét xử sơ thẩm, phúc thẩm và giám đốc thẩm, một phần bản án bị hủy để điều tra lại. Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thấy cần thông báo để rút kinh nghiệm như sau:

1. Nội dung vụ án và quá trình giải quyết

Bàn Thị Hoa và Lý Thị Nguyệt là những đối tượng đã nhiều lần thực hiện hành vi mua bán trái phép chất ma túy. Hoa và Nguyệt thường thuê Triệu Thị Vân (cháu của Hoa) và Mùi Thị Xin (con dâu Hoa) đi giao hàng cho khách. Hồi 18h ngày 29/7/2013, bắt quả tang Triệu Thị Vân tàng trữ 20 bánh bột nén màu trắng, trọng lượng 6.829,91 gam, hàm lượng 41,2%, quy ra khối lượng Heroin tinh chất là 2.800,26 gam Heroin. Quá trình điều tra khởi tố, trong giai đoạn điều tra Lý Thị Nguyệt tự sát nên Cơ quan điều tra đã ra quyết định đình chỉ điều tra đối với Nguyệt. Khám xét nơi ở của Bàn Thị Hoa thu được 1 hộp đựng 11 miếng kim loại màu vàng, 06 nhẫn kim loại màu vàng, 02 dây kim loại màu vàng, 809 triệu đồng tiền mặt và 01 giấy chứng nhận quyền sử dụng đất mang tên Chu Đình Chính và Đình Thị Loan.

Tại Bản án số 35/2015/HSST ngày 15/4/2015 của Tòa án nhân dân tỉnh Sơn La, xử phạt Triệu Thị Vân tử hình, Bàn Thị Hoa tù chung thân, Mùi Thị Xin 17 năm tù đều về tội Mua bán trái phép chất ma túy. Quyết định về xử lý vật chứng là tài sản thu giữ của Bàn Thị Hoa như sau:

- + Trả lại cho Bàn Thị Hoa 01 hộp đựng 11 miếng kim loại màu vàng.
- + Tạm giữ để đảm bảo thi hành án số tiền 460 triệu đồng; 02 nhẫn kim loại màu vàng, 02 dây kim loại màu vàng.

Bản án sơ thẩm số 35/2015/HSST của TAND tỉnh Sơn La bị Triệu Thị Vân kháng cáo xin giảm nhẹ hình phạt (các bị cáo Bàn Thị Hoa và Mùi Thị Xin không kháng cáo). Tại phiên tòa phúc thẩm ngày 1/10/2015, Triệu Thị Vân rút kháng cáo; Tại Quyết định số 56/2015/HSPT ngày 1/10/2015, TAND cấp cao tại Hà Nội quyết định: Đình chỉ xét xử phúc thẩm vụ án đối với bị cáo Triệu Thị

Văn phạm tội Mua bán trái phép chất ma túy. Tuyên Bản án hình sự sơ thẩm số 35/2015/HSST ngày 15/4/2015 của TAND tỉnh Sơn La có hiệu lực pháp luật kể từ ngày ra quyết định đình chỉ xét xử phúc thẩm.

Ngày 5/10/2015, Triệu Thị Vân làm đơn xin Chủ tịch nước ân giảm hình phạt Tử hình.

Quá trình xét đơn của Triệu Thị Vân, TAND tối cao nhận thấy Bản án sơ thẩm số 35/2015/HSST của TAND tỉnh Sơn La và Quyết định số 56/2015/HSPT-QĐ của Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội có vi phạm, Chánh án TAND tối cao đã Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm. Tại Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 02/2017/KN-HS ngày 24/10/2017, Chánh án TAND tối cao quyết định: Kháng nghị đối với Quyết định đình chỉ xét xử phúc thẩm số 56/2015/HSPT-QĐ ngày 01/10/2015 và Bản án hình sự sơ thẩm số 35/2015/HSST ngày 15/4/2015 của TAND tỉnh Sơn La, đề nghị Hội đồng thẩm phán TAND tối cao xét xử theo thủ tục giám đốc thẩm hủy Quyết định đình chỉ xét xử phúc thẩm và bản án sơ thẩm nêu trên về phần áp dụng hình phạt và tài sản trả lại Bàn Thị Hoa để giải quyết lại vụ án từ giai đoạn điều tra theo đúng quy định của pháp luật.

Tại Quyết định giám đốc thẩm số 16/2017/HS-GĐT ngày 07/6/2017, Hội đồng thẩm phán TAND tối cao, quyết định hủy Quyết định đình chỉ xét xử phúc thẩm và Bản án sơ thẩm nêu trên. Về phần xử lý vật chứng đối với tài sản của Bàn Thị Hoa để điều tra lại; không chấp nhận kháng nghị hủy phần áp dụng hình phạt đối với Bàn Thị Hoa.

Xét xử lại sơ thẩm lần 2, tại Bản án số 36/2018/HSST ngày 09/01/2019, Tòa án nhân dân tỉnh Sơn La, áp dụng điểm b khoản 2; điểm a, b khoản 3 Điều 106 Bộ luật tố tụng hình sự: Tuyên tịch thu sung công quỹ Nhà nước đối với số kim loại màu vàng và số tiền đã thu giữ của Bàn Thị Hoa, được xác định là tài sản do phạm tội mà có.

Thi hành Bản án sơ thẩm số 36/2018/HSST ngày 09/01/2019 của TAND tỉnh Sơn La, Cục thi hành án dân sự tỉnh Sơn La có báo cáo là số tài sản tòa án tuyên tịch thu sung công đã được Cục thi hành án dân sự trả Bàn Thị Hoa theo Bản án số 35/2015/HSST. Cục THADS tỉnh Sơn La đề nghị được xem xét giám đốc thẩm đối với bản án sơ thẩm lần 2, Bản án số 36/2018/HSST ngày 09/01/2019 của TAND tỉnh Sơn La.

Trên cơ sở báo cáo của Cục THADS tỉnh Sơn La và kiểm sát hồ sơ vụ án, ngày 02/01/2019, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội ban hành Quyết định số 08/QĐ-VC1-HS kháng nghị giám đốc thẩm Bản án số 36/2018/HSST ngày 09/01/2018 của Tòa án nhân dân tỉnh Sơn La, theo hướng hủy án để điều tra lại vì số tài sản tuyên tịch thu sung công của Bàn Thị Hoa,

Cục thi hành án dân sự tỉnh Sơn La đã thi hành trả Bàn Thị Hoa trong thời gian Bản án sơ thẩm số 35/2015/HSST ngày 15/4/2015 của TAND tỉnh Sơn La có hiệu lực pháp luật vì Bàn Thị Hoa không kháng cáo.

Tại Quyết định giám đốc thẩm số 12/2019/HS-GĐT ngày 22/4/2019, Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội đã quyết định hủy Bản án số 36/2018/HSST ngày 09/01/2018 của Tòa án nhân dân tỉnh Sơn La để điều tra lại theo quy định của pháp luật.

2. Những nội dung cần rút kinh nghiệm

2.1. Về xác định nguồn gốc số tài sản thu giữ của Bàn Thị Hoa và xử lý vật chứng của vụ án:

Bản án sơ thẩm số 35/2015/HSST ngày 15/4/2015 của Tòa án nhân dân tỉnh Sơn La bị hủy với lý do, quá trình điều tra không làm rõ nguồn gốc số tài sản 11 miếng kim loại màu vàng, mà lời khai ban đầu của Hoa khai nguồn gốc một phần do tiền bán ma túy mua được, một phần được bạn trai mua tặng, một phần do lao động sản xuất. Mặt khác, bản thân Hoa không có nghề nghiệp, quá trình điều tra làm rõ, bạn trai của Hoa không tặng Hoa tiền, tài sản nào. Như vậy, có cơ sở để chứng minh, số vàng thu giữ của Hoa là tài sản do phạm tội mà có. Nhưng tòa án cấp sơ thẩm đã tuyên trả lại số tài sản trên cho Bàn Thị Hoa là trái quy định.

2.2. Về vấn đề thu thập và bảo quản vật chứng của vụ án:

Sau khi thu giữ tại nơi ở của Bàn Thị Hoa tiền, tài sản gồm 11 miếng kim loại màu vàng, 06 nhẫn kim loại màu và 02 dây kim loại màu vàng nhưng các cơ quan tiến hành tố tụng cấp sơ thẩm đã không xác định trọng lượng, không giám định là loại kim loại gì, chất lượng của kim loại đó. Mặt khác, không thực hiện việc bảo quản vật chứng là loại vàng, bạc, kim khí quý, đá quý... tại ngân hàng hoặc cơ quan chuyên trách khác, là vi phạm quy định tại Điều 75 Bộ luật tố tụng hình sự năm 2003.

2.3. Bản án số 35/2015/HSST ngày 15/4/2015 của Tòa án nhân dân tỉnh Sơn La tuyên về phần xử lý vật chứng, trả lại 11 miếng kim loại màu vàng cho Bàn Thị Hoa. Sau đó, Quyết định giám đốc thẩm số 16/2017/HS-GĐT của Hội đồng thẩm phán TAND tối cao đã hủy bản án trên về phần xử lý vật chứng để điều tra, xét xử lại. Nhưng tại thời điểm này, số tài sản trên đã được Cơ quan thi hành án dân sự tỉnh Sơn La thi hành án theo quyết định của Bản án. Khi xét xử lại vụ án, tại Bản án sơ thẩm số 36/2018/HSST ngày 09/01/2018 của Tòa án nhân dân tỉnh Sơn La, chỉ tuyên tịch thu 11 miếng kim loại màu vàng (có cùng kích thước, trọng lượng, mặt trước có biểu hiện rồng vàng, mặt sau ghi Sài Gòn Jewry company SJC rồng vàng 999,9 fine gold- Công ty vàng bạc đá quý

37,5(g) một lượng, có số seri kèm theo), mà không nêu tịch thu của cơ quan hay cá nhân nào, tài sản đó có phải là vàng hay không và tịch thu ở đâu, dẫn đến Cục thi hành án dân sự tỉnh Sơn La không thể thi hành quyết định của Bản án, là vi phạm quy định khoản 3 Điều 266 Bộ luật tố tụng dân sự và Khoản 4 Điều 170 Luật thi hành án dân sự: “*Khi xét xử lại vụ án mà bản án, quyết định đã bị hủy một phần hoặc toàn bộ theo quyết định giám đốc thẩm, tái thẩm, Tòa án phải giải quyết vấn đề tài sản, nghĩa vụ đã được thi hành theo bản án, quyết định có hiệu lực pháp luật nhưng bị hủy*”.

2.4. Về Quyết định đình chỉ xét xử phúc thẩm:

Bản án sơ thẩm số 35/2015/HSST ngày 15/4/2015 của TAND tỉnh Sơn La chỉ Triệu Thị Vân kháng cáo xin giảm nhẹ hình phạt, Viện kiểm sát không kháng nghị, Như vậy, Bản án sơ thẩm số 35/2915/HSST ngày 15/4/2015 của TAND tỉnh Sơn La có hiệu lực pháp luật đối với những bị cáo không có kháng cáo, những phần không bị kháng cáo, kháng nghị nhưng Quyết định đình chỉ xét xử phúc thẩm số 56/2015/HSPT-QĐ ngày 01/10/2015 của TAND cấp cao tại Hà Nội lại tuyên “Bản án hình sự sơ thẩm số 35/2015/HSST ngày 15/4/2015 của TAND tỉnh Sơn La có hiệu lực pháp luật kể từ ngày ra quyết định đình chỉ phúc thẩm” là không đúng, đồng thời, làm bất lợi đối với người bị kết án không bị kháng cáo và không bị Viện kiểm sát kháng nghị.

2.5. Về kháng nghị của Chánh án TAND tối cao đối với hình phạt của Bản Thị Hoa:

Tại Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 02/2017/KN-HS ngày 24/01/2017, xác định vai trò của Bản Thị Hoa trong vụ án cao hơn các bị cáo Triệu Thị Vân và Mùi Thị Xin nhưng được áp dụng hình phạt thấp hơn bị cáo Triệu Thị Vân nên kháng nghị hủy phần áp dụng hình phạt đối với Bản Thị Hoa để xét xử lại sơ thẩm.

Đối với Bản Thị Hoa không bị kháng cáo, không bị Viện kiểm sát kháng nghị, bản án sơ thẩm có hiệu lực thi hành kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị và chỉ bị kháng nghị bất lợi trong thời hạn 1 năm kể từ ngày bản án có hiệu lực pháp luật. Như vậy, việc kháng nghị tăng nặng đối với Bản Thị Hoa đã hết từ ngày 15/4/2016. Ngày 24/01/2017, Chánh án TAND tối cao kháng nghị hủy phần áp dụng hình phạt theo hướng xét xử lại tăng nặng đối với bị cáo Bản Thị Hoa là không có căn cứ nên Quyết định giám đốc thẩm của Hội đồng thẩm phán TAND tối cao không chấp nhận kháng nghị của Chánh án TAND tối cao là có căn cứ, đúng pháp luật.

Thông qua việc giải quyết vụ án cụ thể này, nhận thấy quá trình giải quyết vụ án các cấp xét xử đã có những thiếu sót, tồn tại, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thấy cần thông báo để rút kinh nghiệm.

Nơi nhận:

- Đ/c Nguyễn Huy Tiến PVT – VKSTC (để báo cáo);
- Vụ 4, Vụ 7, Vụ 14, Thanh tra VKSTC;
- VKS quân sự trung ương, VC2, VC3;
- Trường Đại học kiểm sát Hà Nội;
- 28 VKSND tỉnh, thành phố (khu vực phía bắc);
- Đ/c Viện trưởng VC1 (để báo cáo);
- Lưu: VP, V1; HSKS.

(15)

**KT. VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG**

Lê Tư Quỳnh

**VIỆN KIỂM SÁT NHÂN DÂN
TỈNH PHÚ THỌ**

Số: 138/SL

Nơi nhận:

- Lễ viện;
- P1, P7, P Thanh tra;
- 13 đơn vị cấp huyện;
- P TK đăng trang web;
- Lưu VP.

SAO Y BẢN CHÍNH
Phủ Thọ, ngày 30 tháng 9 năm 2019

**TL.VIỆN TRƯỞNG
CHÁNH VĂN PHÒNG**

Lê Anh Thọ

